5de JAARGANG. CURACAO DEN 18n AUGUSTUS 1888. N° 242

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, iedere regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAL N° 129.
UITSLUITENDE AGENTEN VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
56, RUE LAFAYETTE, PARIJS.
C. LEUCHS & Cº
17, BARRETT'S GROVE, LONDON.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabre.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number so fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

ENCYCLIEK

VAN

onzen Allerheiligsten Vader LEO XIII,

DOOR DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID PAUS

over de

MENSCHELIJKE VRIJHEID.

(Vervolg.)

Wat betreft hetgeen men *de vrijheid van onderwijs* noemt, daarover moet men niet op andere wijze oordeelen. Alleen de waarheid, men zou er niet aan kunnen twijfelen, moet in de zielen dringen, wijl zij in haar de wezens met verstand begaafd haar goed, haar einde, haar volmaaktheid vinden; het is daarom, dat het onderwijs nooit anders dan ware zaken ten voorwerp moet hebben, hetzij het zich richte tot de onwetenden of tot de geleerden, opdat het aan de eenen de kennis van het ware brenge en het dit in de anderen bevestige. Het is om deze reden, dat de plicht van al wie zich aan het onderwijs toewijdt, zonder tegenspraak is de dwaling uit de gemoederen te verwijderen en krachtige bescherming te stellen tegenover overweldiging der valsche meeningen. Het is dus klaarblijkelijk, dat de vrijheid, waarover Wij thans handelen, door zich het recht aan te matigen alles naar haar goeddunken te onderwijzen, in klinkende tegenspraak is met de rede, en dat zij geboren is om eene volledige omwenteling in de gemoederen te veroorzaken; de openbare macht kan eene zoodanige bandeloosheid in de maatschappij niet toestaan dan met verachting van haren plicht. Dit is te meer waar, wijl men weet, van welk gewicht voor de toehoorders het gezag is van den onderwijzer, en hoe zeldzaam het is, dat een leerling uit zich zelven over de waarheid van het onderwijs des meesters kan oordeelen.

Daarom heeft deze vrijheid ook, om rechtschapen te blijven, eene beperking binnen bepaalde grenzen noodig; de kunst van het onderwijzen moet niet ongestraft een werktuig van bederf worden. De waarheid nu, welke het eenig voorwerp van het onderwijs moet zijn, is tweeërlei: er is de natuurlijke waarheid en de bovennatuurlijke waarheid.

De natuurlijke waarheden, waartoe de beginselen der natuur en de naaste gevolgtrekkingen, welke de rede er uit afleidt, behooren, maken het gemeenschappelijk erfgoed van het menschelijk geslacht uit: zij zijn als het solide fondament, waarop de zeden, de gerechtigheid, de godsdienst, het bestaan zelf der menschelijke maatschappij rusten: en het zou dus de grootste der goddeloosheden, de onmenschelijkste der dwaasheden zijn, haar straffeloos te laten overtreden en verwoesten. — Maar niet minder angstvalligheid moet gebezigd worden om de groote en heilige schat der waarheden te bewaren, welke God-zelf ons heeft doen kennen. Door een groot aantal heldere argumenten, dikwijls door de apologisten herhaald, zijn zekere hoofdpunten vastgesteld geworden, bijvoorbeeld: Er is eene goddelijke openbaring: de Eenige Zoon Gods is vleesch geworden om der waarheid getuigenis te doen; door Hem is een volmaakte vereeniging gesticht, te weten, de Kerk, waarvan Hij-zelf het Hoofd is, en waarmede Hij heeft beloofd tot aan de voleinding der eeuwen te zullen blijven. Aan die vereeniging heeft Hij al de waarheden, welke Hij onderwezen had, willen toevertrouwen, met den last, ze te bewaren, te verdedigen, ze met een wettig gezag te ontwikkelen; en, terzelfder tijd heeft Hij aan al de natiën gelast aan de leeringen van Zijne Kerk als aan Hem-zelven te gehoorzamen, met bedreiging van eeuwigen ondergang voor hen, die ze overtreden zouden. Waaruit duidelijk volgt, dat de beste en veiligste meester voor den mensch God is, de bron en het beginsel van alle waarheid; het is de Eenige Zoon, die in den schoot des Vaders is; de weg, de waarheid, het leven; het waarachtig licht, dat ieder mensch verlicht, en welke leer alle menschen tot leerlingen moet hebben: *En zij zullen allen door God onderwezen worden* (1).— Maar voor het geloof en voor den regel der zeden heeft God de Kerk in Zijn goddelijke leerambt doen deelen en haar het goddelijke voorrecht verleend, de dwaling niet te kennen. Het is daarom, dat zij groot, de veiligste meesteres der menschen is en in zich een onschendbaar recht draagt op de vrijheid om te onderwijzen. En inderdaad, de Kerk, welke in die van den Hemel ontvangen leeringen haar eigen steun vindt, heeft niets meer ter harte genomen dan de zending, welke God haar heeft toevertrouwd, nauwgezet te vervullen, en, zonder zich te laten afschrikken door de moeilijkheden, welke haar van alle zijden omgeven, heeft zij op geen enkelen tijd opgehouden, voor de vrijheid van haar leerambt te strijden. Het is door dit middel, dat de geheele wereld, van de ellende harer bijgeloovigheden verlost, in de Christelijke wijsheid hare hernieuwing gevonden heeft. Maar zoo het waar is, zooals de rede zelve duidelijk zegt, dat tusschen de op goddelijke wijze geopenbaarde waarheden en de natuurlijke waarheden geen wezenlijke tegenspraak zijn kan, zoodat alle leer, welke de eerstgenoemde tegenspreekt, noodzakelijkerwijze valsch moet zijn, volgt daaruit, dat het goddelijke leerambt, wel verre van de liefde tot het weten en den vooruitgang der wetenschappen te belemmeren, of op eenige wijze de vordering der beschaving te vertragen, integendeel voor de zaken een zeer groot licht en een zekere bescherming is. En om dezelfde reden trekt de volmaking der menschelijke vrijheid niet weinig voordeel uit haren invloed, volgens dezen grondregel van Christus den Verlosser, dat de mensch door de waarheid vrij wordt: *Gij zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrij maken.* (1).— Er bestaat dus geen reden dat de ware vrijheid zich verontwaardige, of dat de wetenschap, dien naam waardig, zich tegen rechtvaardige en noodzakelijke wetten vertoorne, welke de menschelijke leeringen moeten regelen, zooals de Kerk en de rede het eischen. Er is meer, en, gelijk tal van feiten aantoonen, beijvert de Kerk zich ook, alhoewel hoofdzakelijk en bijzonderlijk hare werkzaamheid te richten ter verdediging van het Christelijk geloof, om de liefde tot en de vordering der menschelijke wetenschappen te begunstigen. Want de goede studiën zijn iets goeds in zich zelf, iets lofwaardigs en wenschelijks: en daarbij, alle wetenschap, welke de vrucht is van eene gezonde rede en welke aan de werkelijkheid der dingen beantwoordt, is niet van een middelmatig nut, om zelfs de geopenbaarde waarheden op te helderen. En inderdaad, welke onmetelijke diensten heeft de Kerk niet bewezen door de bewonderenswaardige zorg, waarmede zij de gedenkteekenen der oude wijsheid heeft bewaard, door de toevluchtsoorden, welke zij aan alle zijden aan de wetenschappen geopend heeft, door de aanmoedigingen, welke zij steeds aan alle vorderingen heeft gegeven, op eene bijzondere wijze de kunsten zelve begunstigende, welke den roem van de beschaving van onzen tijd uitmaken. Eindelijk moet men niet vergeten, dat een onmetelijk veld open blijft, waar de menschelijke werkzaamheid zich vrijelijk een loopbaan openen en zich vrijelijk oefenen kan: Wij willen spreken over de onderwerpen, welke geen noodzakelijk verband hebben met de leer van het Christelijk geloof en de Christelijke zeden, of waaromtrent de Kerk, niet van haar gezag gebruik makende, den geleerden alle vrijheid laat in hunne meningen.

Uit deze beschouwingen blijkt, hoe de voorstanders van het liberalisme op dit punt de vrijheid verstaan en zich voorstellen, welke zij met gelijken ijver eischen en proclameeren. Eensdeels eischen zij voor zich zelven zoowel als voor den Staat zulk eene losbandigheid, dat er geen opinie is zoo noodlottig of zij openen er de deur voor; en ten andere verwekken zij de Kerk de eene moeilijkheid na den andere; hare vrijheid beperkende binnen de nauwste grenzen, terwijl echter uit het onderwijs der Kerk geen enkel nadeel is te vree-

(1) Joann. VI. 45.

(1) Joann. VIII. 45.

FEUILLETON.

RECUERDO DI UN SOLDÁ BIEUW.

—o—

(*Siguimentoe*).

"Lo ke mi ta bai conta bo, Senjor," — asina e homber bieuw a peminsa — "a sosode ta hopi anja pasá, ma é ta asina biboe ainda na mi memoria, pasobra el a laga riba mi un impresion koe no or kita nunca. Den mi hubentud mi no a conoce sino sufrimentoe; primavera-ai di bida a produci masjá poco flor pa mi. Mi tata, un empleado pober, a moeri laga mi coe diez-dos anja: un roeman homber mas chikitoe tabata na lemi ainda i esai tabata haci trabao di mi mama mas pisá, pasobra e ora-ai é mester a usa su braza p'é gana pan pa nos come. I esai tabata un cos duroe, pasobra é mester a busca trabao, i solamente esun koe a haja nan den e circunstancianan-ai sabi kiko ta costa pa hende haja pida pan, pan secoe, maske é meste coempré coe trabao di mas pisá. Te ainda mi ta corda masjá bon koe hopi be henter un dia a pasa, koe coesjina di nos cas no a mira candela, i coesjina sin candela kier bisa koe no tin ni un cent den cas, no tin coeminda. Hopi be tambe mi a mira mi mama alza su manoe na cieloe, casi desesperá. Un dia koe mi a mira esai sosode, despues koe dos dia casi nos no a come, mi a puntra mi mama si nos lo a moeri di hamber. Jorando el a cera mi den su braza i é dici: "No, nai jioe, o no, pasobra Dios a bisa koe E ta un Tata pa viuda i huérfanonan, lo E no abandona nos, ma ta asina duroe pa mi koe na e momentoe-aki mi no tin coeminda pa duena bo i koe bo roeman chikitoe no ta haja basta alimento."

"No toema mi na malo, Senjor, koe mi ta ocupa bo atencion asina largoe coe e particularidadnan-ai di mi infancia; despues di Dios, ta na mi bon mama mi debe toer lo ke mi ta, i un hende ta papia semper coe tantoe gustoe di un mama, koe el a stima mas koe ningun otro hende riba mundoe."

Mi a manifesta mi amigoe koe mi tabata scuché coe interes, i e ora-ai el a sigui conta su historia.

"Mi a bin mira despues koe mi mama no a pone su speranza en vano riba e Tata di viuda i huérfanonan; é tabata haja trabao i nos ta'batin pan. Mi ta corda ainda masjá bon com el a hinca roedia hoentoe coe mi dilanti di e crucificado, koe mi tata a tene den su manoe ora é tabata moeri, pa gradici Dios, dia el a haja siguranza koe tres dia den siman lo el a bai cose na cas di algun hende. E dia-aí tabata un dia di contentamentoe den nos cas, manera nos no a conoce despues di morto di papa. Mi mama a cohe mi roeman chikitoe den su braza bisando: "awor lo tambe lo tin mihó dia, mi pober Willem?" e pober criatura a hari como si é tabata comprende kiko tabata pasa. Probablemente bon Dios kier a usa e harimentoe di un angel pa anuncia mi mama un porvenir mas contentoe.

"Solamente, di paso lo mi papia algo di nos bida den cas e tempoe-ai. Ora mi mama tabata afó, mi mester a cuida mi roeman chikitoe i toer dia mi mester a hibé dos be cera mama. Toer mi bisinjanan tabata jama mi "un tata chikitoe"; mi tabata sinta na cama di mi roeman, conté toer sorto di cos koe é tabata comprende, i anochi mi tabata haci coeminda. Tabata semper un bida jen di privacion, ma hustamente p'esai kizas i pasobra constantemente nos mester un di otro, tabata existi den nos familia chikitoe un apego, koe tabata haci e penanan bira dusji. Hende no por nenga, Senjor, koe un pena o adversidad koe diferedte hende ta sinti huntoe ta jama coerazon di un na otro, mes cos koe felicidad muchoe be ta haci nos perde sintimentoe"

zen, maar men er juist de grootste voordeelen van verwachten moet.

Een andere vrijheid, welke men even luide proclameert, is die, welke men noemt *vrijheid van geweten*. Verstaat men daardoor, dat ieder naar zijn welbehagen al of niet een eeredienst aan God bewijzen kan, dan zijn de bovengegeven argumenten ter wederlegging voldoende. Maar men kan haar in dien zin verstaan, dat de mensch in den Staat het recht heeft volgens zijn weten den wil Gods te volgen en Zijne voorschriften te vervullen, zonder dat iets hem dit kan beletten. Deze vrijheid, de ware vrijheid de kinderen Gods waardig, en welke zoo heerlijk de waardigheid des menschelijken persoons beschermt, is verheven boven alle geweld en alle verdrukking, en altijd het voorwerp geweest van de wenschen der Kerk en harer bijzondere genegenheid. Deze vrijheid is door de Apostelen geëischt met zooveel volharding, door de apologisten verdedigd in hunne geschriften en door een ontelbare menigte martelaren geheiligd met hun bloed. En zij hebben gelijk gehad; want de groote en zeer rechtvaardige macht van God over de menschen en van den anderen kant de groote en opperste verplichting der menschen jegens God, vinden beiden in deze Christelijke vrijheid een schitterend getuigenis. Zij heeft niets gemeens met woelige en aproerige gezindheid, en op geen enkele wijze moet men zich haar voorstellen als zich verzettend tegen de gehoorzaamheid aan de publieke macht verschuldigd; want bevelen en gehoorzaamheid aan de bevelen eischen, is slechts een recht der menschelijke macht, als het niet in strijd is met de goddelijke macht en blijft binnen de grenzen, welke door God er aan gesteld zijn. Wanneer zij derhalve een bevel geeft, dat openlijk in strijd is met den goddelijken wil, verwijdert zij zich ver van die grenzen en stelt zich tegelijk in strijd met het goddelijk gezag: het is dus rechtvaardig het alsdan niet te gehoorzamen.

Maar de aanhangers van het liberalisme, die, terwijl zij den Staat een despotische en onbeperkte macht toekennen, beweren, dat er met God hoegenaamd geen rekening behoeft gehouden te worden in het levensgedrag, erkennen volstrekt de vrijheid niet, waarvan Wij spreken, en die innig met de beschaving en de vrijheid is vereenigd, en wat gedaan wordt om haar te bewaren achten zij verkeerd gedaan en tegen den Staat. Indien zij de waarheid spreken, zou er geen overheersching zijn, zoo tyraniek, of men zou haar moeten aannemen en ondergaan.

't Zou ongetwijfeld de levendigste begeerte der Kerk zijn de Christelijke beginselen, welke Wij in 't kort blootgelegd hebben, in alle rangen van den Staat te zien doordringen en daarin hunne toepassing te ontvangen. Want zij bezitten een wonderlijk vermogen om de kwalen van den tegenwoordigen tijd te genezen, die kwalen, welker aantal noch ernst men zich kan ontveinzen, die grootendeels voortgekomen zijn uit de zoo hooggeroemde vrijheden, en waarin men kiemen van heil en roem had meenen te zien. Deze hoop is door de feiten teleurgesteld. In plaats van zoete en heilzame vruchten zijn bittere en vergiftigde ingeoogst gekomen. Zoekt men het geneesmiddel, dat men het doe in de terugroeping der gezonde leerstellingen, waarvan men alleen met vertrouwen het behoud der orde en daardoor zelfs den waarborg der ware vrijheid kan verwachten. Niettemin houdt de Kerk in hare moederlijke waardeering rekening met het overstelpend gewicht der menschelijke zwakheid, en haar is de beweging niet onbekend, welke in onzen tijd de geesten en de dingen medesleept. Om deze reden, al staat zij ook geen rechten toe dan aan wat waar en eerlijk is, verzet zij zich echter niet tegen de verdraagzaamheid, welke de openbare macht meent te moeten in acht nemen ten opzichte van zekere dingen, welke strijden met de rechtvaardigheid en waarheid, ten einde een grooter kwaad te vermijden of wel een grooter goed te verkrijgen of te behouden. God-zelf in Zijne Voorzienigheid, ofschoon oneindig goed en almachtig, laat niettemin zekere kwade dingen in de wereld bestaan, nu om grooter goed niet tegen te houden, dan om grooter kwaad te beletten.

In het bestuur der Staten past het Hem na te volgen, die de wereld regeert. Wat meer is, daar het menschelijk gezag niet in staat is alle kwaad te beletten, *moet het vele dingen toestaan en ongestraft laten, welke echter en met recht door het afkeurend vonnis der Goddelijke Voorzienigheid getroffen worden.* (1). Kan en moet zelfs in dat opzicht de wet der menschen met het oog op het algemeen welzijn, en alleen om deze reden, het kwaad dulden, nooit kan of mag zij het goedkeuren of het in zich zelven willen: want daar het kwaad uit zich zelve de berooving is van het goed, is het strijdig met het algemeen welzijn, dat de wetgever moet willen verdedigen zoo goed hij kan. En ook hierin moet de menschelijke wet trachten God na te volgen, die, het kwaad in de wereld latende bestaan, *niet wil dat het kwaad geschiedt, nog dat het kwaad niet geschiedt, maar wil toestaan dat het kwaad geschiedt. En dit is goed.* (2). Deze uitspraak van den Engelachtigen Leeraar bevat in een korte formule de geheele leer over het dulden van het kwaad. Maar, opdat ons oordeel waar blijve, moet men erkennen, dat, hoe noodzakelijker het is het kwaad in een Staat te verdragen, de toestand van dien Staat zich te meer van de volmaaktheid verwijdert, en ook dat het verdragen van het kwaad, behoorende tot de beginselen der polieke voorzichtigheid, nauwkeurig moet beperkt werden binnen de grenzen, geëischt door hare reden van bestaan, d. i. door het algemeen welzijn. Wanneer zij dus aan het algemeen schaadt of voor den Staat de rede is van een grooter kwaad, volgt er uit, dat het niet geoorloofd is haar toe te passen, want in deze omstandigheden ontbreekt de reden van het goed. Maar stemt de Kerk, met het oog op den bijzonderen toestand van een Staat, in zekere moderne vrijheden toe, niet omdat zij die in zichzelven de voorkeur geeft, maar omdat zij het nuttig acht ze toe te laten, zoodra de toestand zich verbetert, zal zij ongetwijfeld van hare vrijheid gebruik maken, door alle middelen aan te wenden, overreding, vermaningen, gebeden, om zooals haar plicht is, de zending te vervullen, welke zij van God ontvangen heeft, nl. den menschen het eeuwig heil te verschaffen. Maar ééne zaak blijft altijd waar, nl. dat deze vrijheid, onverschillig aan allen en voor alles toegestaan, niet, zooals Wij dikwijls herhaald hebben, begeerlijk door zich zelven is, wijl het met de rede strijd dat het valsche en het ware dezelfde rechten hebben. En wat de verdraagzaamheid betreft, 't is zonderling te zien tot hoever zij, die het liberalisme belijden, zich van de billijkheid en de voorzichtigheid der Kerk verwijderen. Inderdaad, wanneer men aan de burgers op alle punten, waarvan Wij gesproken hebben, eene grenzenlooze vrijheid toestaat, overschrijden zij geheel en al maat en komen zoo ver, dat zij niet meer eerbied schijnen te hebben voor de waarheid en de deugd dan voor de dwaling en de ondeugd. En als de Kerk, de zuil en steun der waarheid, de onbederfelijke meesteres der zeden, het haar plicht acht zonder ophouden te protesteeren tegen eene verdraagzaamheid, zoo vol wanorde en buitensporigheden, en er het misdadig gebruik van te doen ophouden, dan beschuldigen zij haar van gebrek aan geduld en zachtmoedigheid; aldus handelend, vermoeden zij zelfs niet, dat zij haar een misdaad maken van hetgeen juist hare verdienste uitmaakt. Overigens gebeurt het dien luidruchtigen verdedigers der verdraagzaamheid zeer dikwijls van in de praktijk zeer hard en streng te zijn als het 't Katholisisme betreft: kwistig met vrijheden voor allen, weigeren zij dikwerf aan de Kerk hare vrijheid te laten.

Maar om in het kort en tot duidelijkheid deze geheele rede met het hare gevolgtrekkingen samen te vatten, zeggen Wij dat de mensch noodzakelijk geheel en al blijven moet in een wezenlijke en onophoudelijke afhankelijkheid van God, en dat het bijgevolg volstrekt onmogelijk is de vrijheid van den mensch te begrijpen zonder de onderwerping aan God en aan Zijn Wil. Deze souvereiniteit van God ontkennen of weigeren er zich aan te onderwerpen is niet de vrijheid maar misbruik der vrijheid en opstand; en juist uit zulke gezindheid der wil ontstaat de hoofdfout van het liberalisme. Men k[...] er overigens verschillende soort[...] van onderscheiden, want er is vo[...] den wil meer dan één vorm [...] graad in de weigering van gehoo[...] zaamheid aan God of aan hen, d[...] deel hebben aan Zijn Goddelijk g[...] zag.

Zich geheel en al verzetten [...]gen het opperbestuur van God e[...] Hem volstrekt alle gehoorzaamhei[...] weigeren, het zij in het publiek[...] hetzij in het bijzondere en hu[...]selijke leven, is alles zonder een[...] gen twijfel de grootste onteering de[...] vrijheid en de ergste soort van [...]beralisme. Op haar moeten zonde[...] reserve de afkeuringen vallen, we[...]ke wij tot hiertoe hebben uitge[...]sproken.

Onmiddelijk daarna komt het ste[...]sel van hen, die, erkennende da[...] men afhankelijk moet zijn van God[...] den Schepper en Meester des hee[...]als, omdat de natuur beheersch[...] wordt door Zijne Voorzienigheid[...] de regels van geloof- en zedelee[...] durven bestrijden, welke, de ord[...] der natuur te boven gaande, o[...]komen van Gods gezag zelfs; [...] ten minste beweren, dat er gee[...] rekening mede behoeft te worden[...] gehouden, vooral in de publieke za[...]ken van den Staat. Hoe ernstig[...] hunne dwaling is, en hoe weinig[...] zij overeenstemmen met zich zelven[...] hebben wij eveneens boven gezien. Uit deze leer komt als uit haa[...] bron en oorsprong de verderfelijk[...] dwaling voort van de scheiding va[...] Kerk en Staat: terwijl het integen[...]deel duidelijk is, dat deze twe[...] machten hoewel verschillend i[...] hunne zending en waardigheid, e[...]kander niettemin moeten verstaa[...] in de eensgezindheid hunner we[...]king en de wisseling hunner go[...]de diensten.

Aan deze dwaling als aan e[...] soort hecht zich een tweevoudig[...] meening. Sommigen willen een r[...]dicale en geheele scheiding tussch[...] Kerk en Staat: zij meenen dat m[...] in alles wat het bestuur der me[...]schelijke maatschappij betreft, [...] de instellingen, de zeden, de w[...]ten, de publieke ambten, het o[...]derwijs der jeugd, even weinig [...]kening met de Kerk behoort te ho[...]den alsof zij niet bestond; hoo[...]stens laten zij aan de individue[...] leden der maatschappij de bevoeg[...]heid om als dit hun behaagt, go[...]dienstplichten te vervullen. Teg[...] hen houden alle argumenten, wa[...]door wij de opinie van de sch[...]ding van Kerk en Staat bestred[...] hebben, al hunne kracht, met [...]ze verscherping dat het volstr[...] ongerijmd is, dat de Kerk [...]lijkertijd geëerbiedigd wordt [...] den burger en veracht door [...] Staat.

De anderen trekken het best[...] der Kerk niet in twijfel, wat [...] trouwens onmogelijk zou zijn, m[...] zij ontnemen haar het eigen ka[...]ter en de rechten eener volma[...] maatschappij en willen dat h[...] macht, beroofd van alle wetge[...] rechterlijk en dwingend gezag, [...] bepale tot het bestuur door ve[...]ning en overreding van hen, [...] zich aan haar uit vrijen wil on[...]

(1) St. Aug de Lib. Arb., lib. I. cap 6 num. 14
(2) St. Thom. p. I q. XIX. a. 9. ad 3.

— "Esai ta masjá berde, mi amigoe; felicidad ta hiba hende muchoe be na orguljo, koe no por nace den adversidad, pasobra e ora-ai nos ta sinti nos sin forza i coe necesidad di judanza."

—"Poco poco nos situacion tabata drecha. Mi mama tabata haja hopi trabao i mi tambe tabata traha. Pronto mi ganamentoe no tabata insignificante mas. Willem tabata obheto di nos toer dos su amor; nunca mi tabata bini sin trece algun cos dusji p'é i nos a resolve di dedica nos n'é asina tantoe posibel. E mester a bira un gran homber den sociedad, esai tabata nos idea fiho como si esai tabata depende di nos mes. Nos tabata conforma nos coe toer sorto di sacrificio chikitoe pa mandé school. Mi mi tabata sinti koe tabata falta hopi cos pa mi pasa bon den mundoe; esai mester a, i lo a bai di otro manera coe mi roeman, i ta sigur koe un tata tin algun be menos cuidao pa porvenir di su mes jioe, koe mi tabatin pa porvenir di e mucha, koe mi a cuida tempoe nan tabata jama mi "un tata chikitoe." Mi meste bisa tambe koe Willem tabata stima mi i obedece mi manera su tata; é tabata alegría di nos cas, gustoe di nos bida.

"Si mi por broma bao di bendicion di Dios koe mi tin un bon jioe, un amor manera Willem tabatin pa su mama mi no a mira nunca mas.

"Anja '13, koe a doena nos patria su independencia atrobe, a jega. Excitá pa entusiasmo di amor patrio, koe tabata reina, mi a toema servicio den fila di esnan, koe tabata defende nos patria contra tirania di stranjeroenan. Esai a costa mi mama un sacrificio grandi, ma el a hacié coe gustoe, maske é tabata haja falta no solamente di su jioe, ma tambe di un parti di su ganamentoe. Mi a bringa na Waterloo i ai mi tabatin fortuna di salba bida di mi capitan, pa cual motiboe mi a haja un decoracion.

"Ki un alegria tabata reina den nos cas, tempoe mi a bolbe bini for di guerra, salú i bon. E ora-ai atrobe nos lo por a biba enteramente un pa otro, pasobra mi a resolvé di no casa, promé koe mi roeman a jega na un destino i koe mi mama tabatin su vehéz sigurá. E tempoe-ai Willem tabatin diez-cincoe anja, i el a ocupa su tempoe coe utilidad. Semper ainda mi tabatin pa sigur koe é mester a ocupa un puesto mas elevá den sociedad; ta posibel koe vanidad tabatin un papel aiden, ma mi ta sigura bo, senjor, koe mi amor pa mi roeman tabata hunga e principal papel. Toer lo ke mi tabata economisa, mi tabata destina p'é caba su educacion; mi a lagué sinja diferente lenga i por fin mi tabatin fortuna di miré sintá na su lessenaar den un di principal pakoesnan. Despues di un anja é tabata manoe drechi di su patron i huntoe coe n'e aprecio, koe nan tabatin p'é, su salario tambe tabata crece. Nunca mi a conoce un mucha homber, koe tabata reuni tantoe bon disposic[...] tantoe virtud den su alma. Na[...] trabao é tabatin un seriedad [...] tabata parce na contradiccion c[...]edad; na cas awor é tabata u[...]cha, completamente un mucha[...] sina é jega cas for di pakoes[...] promé pregunta ta: "¿na oenda[...] ma ta?" Su mama tabata to[...] p'é, é no por a haci nada s[...] mama. Ora algun be mama m[...] a sinta traha te laat den a[...] Willem tabata sinta lesa cualke[...]ki p'é tende; é tabata haci [...] mama e servicionan, koe hen[...]spera di un mucha chikitoe i[...] tabata conoce ningun pleizir m[...] tentamentoe, den cual su mam[...] tabatin parti.

"Mi ta conta bo e particula[...]nan-ai, senjor, solamente pa b[...]prende mihó lo ke ta sigui [...]

(*Fin ta si*[...])

——o——

…werpen. Aldus wordt het karakter dezer goddelijke maatschappij in deze theorie geheel en al ontaard, haar gezag, haar leeraarsambt, in één woord geheel haar werking verminderd en beperkt, terwijl de werking en het gezag der burgerlijke macht door hen zoozeer overdreven worden, dat zij willen dat de Kerk Gods evenals elke andere vrije vereeniging onder de afhankelijkheid en de overheersching van den Staat gesteld worde. Om hen van dwaling te overtuigen, hebben de apologisten krachtige argumenten gebruikt, welke wij zelven niet achtergelaten hebben, inzonderheid in onze Encycliek *Immortale Dei*; en er blijkt uit, dat de Kerk door den wil Gods alle hoedanigheden en alle rechten bezit, welke een wettige, hoogere en zonder alle opzichten volmaakte maatschappij eigen zijn.

Velen eindelijk keuren deze scheiding van Kerk en Staat niet goed maar meenen, dat men de Kerk er toe brengen moet voor de omstandigheden te wijken en van haar verkrijgen; dat zij zich leene tot hetgeen de voorzichtigheid van den dag eischt in het bestuur der maatschappijen: een eerlijk opinie, indien men er onder verstaat een zekere billijke manier van handelen, welke overeenkomt met de waarheid en de rechtvaardigheid, nl. dat de Kerk met het oog op een groot goed dat te hopen is, zich toegevend toone en aan de tijdsomstandigheden afsta wat afgestaan kan worden, zonder de heiligheid harer zending te schaden. Maar het gaat geheel anders met de praktijken, de leerstellingen, welke door de verzwaking der zeden en de hedendaagsche dwaling tegen het recht zijn ingevoerd. Geen enkel tijdvak kan het stellen zonder godsdienst, waarheid en rechtvaardigheid; groote en heilige dingen, welke God onder de hoede der Kerk gesteld heeft, in wie het derhalve zeer vreemd zou zijn te veinzen betreffende hetgeen valsch of onrechtvaardig is, of meegaandheid te betoonen met hetgeen kan schaden aan den godsdienst.

Uit deze beschouwingen vloeit dus voort, dat het volstrekt niet geoorloofd is, de vrijheid van de gedachte, de pers, het onderwijs, der godsdiensten, te vragen, te verdedigen of zonder oordeel te verleenen, als even zoovele rechten, welke de natuur aan den mensch heeft uitgedeeld. Zoo de natuur ze waarlijk had gegeven, zou men het recht hebben zich aan het oppergezag van God te onttrekken, en geen enkele wet zou de menschelijke vrijheid matigen kunnen. Zoo ook volgt daaruit, dat deze verschillende soorten van vrijheid om rechtvaardige redenen toegelaten kunnen worden, mits een juiste matiging haar belette, in bandeloosheid en wanorde te ontaarden. — Daar eindelik, waar de gebruiken die vrijheden in werking hebben gesteld, moeten de burgers er gebruik van maken, om het goede te doen, en te leeren opzichte de gevoelens te hebben, welke de Kerk daaromtrent heeft. Want eene vrijheid moet slechts in zooverre wettig geheeten worden, als zij ons vermogen voor het goede doet aangroeien, daar buiten, nooit.

Wanneer men onder de hand of onder de bedreiging eener overheersching is, welke de maatschappij onder den druk van onrechtvaardig geweld houdt of de Kerk van de vrijheid berooft, is het geoorloofd een andere politieke organisatie te zoeken bij wie het mogelijk is, met vrijheid te handelen. Wat men dan inderdaad opeischt, is niet die matelooze en ongeregelde vrijheid, maar een zekere verplichting met het oog op het welzijn van allen: en wat men alleen zoekt, is, het zoover te brengen, dat daar, waar aan het kwaad alle vrijheid gelaten wordt, de macht om het goede te doen, niet belemmerd worde.

Bovendien, voor den Staat aan eene constitutie de voorkeur geven, welke wordt gematigd door het democratisch element, is niet op zich zelf tegen den plicht, op voorwaarde evenwel, dat men de Katholieke leer over den oorsprong van de openbare macht eerbiedige. Van de verschillende gouvernementsvormen, mits zij zelve geschikt zijn, om het welzijn der burgers te bevorderen, verwerpt de Kerk er geen enkelen; maar zij wil, en de natuur stemt met haar overeen om het te eischen, dat hunne instelling niemands recht schende en het recht der Kerk bijzonderlijk eerbiedige. Het is loffelijk, aan het bestuur der openbare zaken deel te nemen, tenzij op sommige plaatsen, wegens bijzondere omstandigheden van zaken en van tijd, een ander gedrag voorgeschreven wordt. De Kerk zelve keurt goed, dat allen hunne pogingen vereenigen voor het algemeen belang, en dat ieder volgens zijn vermogen aan de verdediging, aan de bewaring en aan den bloei der algemeene zaak arbeide.

De Kerk veroordeelt evenmin, dat men zijn land of wel van den vreemdeling of wel van den despoot wille bevrijden, mits dit zonder de rechtvaardigheid te schenden geschiede. Eindelijk berispt zij degenen evenmin, die werkzaam zijn, om den gemeenten het voordeel te geven volgens hare eigen wetten te leven, en aan de burgers al de gemakken voor den bloei van hun welzijn. Voor alle van buitensporigheden ontdane burgerlijke vrijheden had de Kerk steeds de gewoonte, eene zeer trouwe beschermster te zijn, waarvan bijzonderlijk de Italiaansche steden het bewijs leveren, welke onder het stedelijk beheer den bloei, de macht en den roem vonden, toen de heilzame invloed der Kerk zonder den minsten tegenstand te ontmoeten, al de deelen van het maatschappelijk lichaam doordrong.

Deze leeringen, alle te zamen door het geloof en de rede ingegeven, en welke de plicht van Ons apostolisch ambt, ons drong, Eerwaardige Broeders, aan u te doen geworden, zullen, dank vooral de vereeniging uwer pogingen met de Onze, naar Wij vertrouwen, aan een groot aantal nuttig zijn. — Wat Ons betreft, in de nederigheid van Ons hart, verheffen wij onze smeekende blikken tot God en smeeken Wij Hem dringend, over de menschen het licht Zijner wijsheid en van Zijne raad wel te willen verspreiden, opdat zij, door de kracht van dit gaven, over punten van zulk een belang de waarheid zien kunnen, en dat zij, zooals redelijk is, in alle gelegenheden en met eene onwankelbare standvastigheid hun leven, hetzij privaat of openbaar, aan die waarheid weten gelijkvormig te maken. — Als onderpand van die hemelsche gunsten en als blijk van Onze welwillendheid, verleenen Wij met een teedere genegenheid aan u, Eerbiedwaardige Broeders, alsook aan de geestelijkheid en aan het volk, hetwelk door ieder uwer bestuur wordt, den apostolischen zegen in den Heer.

Gegeven te Rome, bij St. Pieter, den 20sten Juni van het jaar 1888, het elfde van Ons Pontificaat.

LEO XIII. *Paus.*

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

—Ten tweeden male, binnen acht dagen hebben de Katholieken van Curaçao feestgevierd, waardoor zij klaarblijkelijk getuigenis hebben afgelegd van geloof en dankbaarheid. Van geloof, doordien zij hunne Herders, als de plaatsbekleeders van God, op eene waardige wijze hebben erkend en gehuldigd; van dankbaarheid, door openlijk bewijzen te geven van erkentelijkheid voor al het goede en heilzame wat door hun geestelijke Overheid tot hun heil gedaan is en nog verricht wordt.

't Gold nu den HoogEerw. Heer, Mgr. B. Th. J. Frederiks, die op den 15 Augustus ll. den dag mocht herdenken, waarop hij voor vijf en twintig jaren het Herdersambt in de St. Anna-parochie aanvaardde. Wat wel te verwachten was, is geschied. Met algemeene en openlijke deelneming hebben de parochianen van Otrobanda dit herinneringsfeest gevierd.

Ten 9 ure werd er door den HoogEerw. Jubilaris een plechtig dankoffer opgedragen, met tegenwoordigheid van Z. D. H. Mgr. Joosten, waarbij verscheidene Heeren Geestelijken assisteerden. Het kerkgebouw was ruim gevuld met geloovigen die bij het H. Misoffer tegenwoordig waren.

Ter gelegenheid van het hoogfeest van Maria's Hemelsvaart, werd er na het H. Evangelie, door Z. D. Hoogwaardigheid zelve, eene treffende Predikatie gehouden. Aan het einde, sprak Mgr. nog een gevoelvol woord over het jubelfeest van Pastoor Frederiks. In naam van alle Parochianen feliciteerde de Prelaat den Herder met dat heuchelijk feit, wenschte Zijn Eerw. Gods besten zegen toe over zijn arbeid, die nog lang en aan menigeen ten zegen moge strekken en de belooning voor die vruchtbaren arbeid vermeerderen. Na de H. Mis werd nog de Lofzang "*Te Deum*" gezongen en met den zegen van het Allerheiligste de Kerkelijke plechtigheid gesloten.

Later op den dag kwamen de Corporatiën der St. Anna-parochie en tal van parochianen den HoogEerw Heer Mgr. Frederiks hun felicitaties aanbieden. 't Was één wensch: dat allen nog lang hun beminden Herder mochten blijven bezitten, dat ZijnEerw. nog vele jaren, voor hen allen moge zijn, wat hij reeds vijf en twintig jaren geweest is,— hun leidsman en hun vader, hun troost en hun steun.

NEDERLAND.

—In den komkommertijd van het Nederlandsch nieuws trekt niets onze aandacht dan het ontwerp tot regeling der voogdij over H. K. H. Wilhelmina, Helena, Paulina Maria, prinses der Nederlanden, voor het geval van minderjarigheid bij hare komst tot den troon, dat bij de vereenigde zitting der Kamers ingekomen is. Plaatsruimte ontbreekt om het in zijn geheel over te nemen. Hier en daar heeft het een vrij onbelangrijke tegenspraak uitgelokt, waarop echter door de kamerleden geen acht is geslagen. Bereids is eene commissie van rapporteurs benoemd waartoe behooren de heeren: Fabius, E. Cremers, Kappeyne, Bellaerts, Rutgers, W. Cremers en Gleichman.

De vereenigde vergadering is tot nadere bijeenroeping gescheiden. In haar eerste bijeenkomst zal het reglement van orde worden behandeld om te kunnen werken bij de behandeling der Voogdij.

God geve dat die wet nog in lange jaren niet in werking behoeve te treden!

BUITENLAND.

ITALIË. — De Italiaansche regeering maakt zich gereed tot een nieuwen aanslag op de vrijheid van het godsdienstig onderwijs. Niet tevreden met het laïciseeren van het Lager Onderwijs, wil zij ook uit het Middelbaar Onderwijs het geestelijk of congregaanistisch element verdringen. Reeds meldt Crispi's *Riforma*, „dat de bij het ministerie van Onderwijs ingekomen rapporten over de middelbare scholen, in Rome zoowel als in de provinciën, *ongunstig* luiden voor zoover die scholen onder *geestelijke* leiding staan (!)." En het blad voegt er bij, dat de inspecteurs van genoemd ministerie aandringen op het *sluiten* der bedoelde inrichtingen, dat de regeering met ijver (!) en onpartijdigheid (!) de resultaten der enquête bestudeert en niet in gebreke zal blijven, de noodige maatregelen te nemen of zelfs aan het Parlement de noodige wetten te vragen tot bescherming van het nationale onderwijs!

Ziedaar dus de waardige voortzetting van den cultuurkamp, welke met het nieuwe Strafwetboek geopend is.

— De Pauselijke nuntius te Parijs heeft, naar de *Temps* meldt, aan den Franschen minister van Buitenlandsche Zaken verklaard, dat 's Pausen toestand te Rome met den dag hachelijker wordt gemaakt. Getuigen de tegen hem gerichte demonstratiën, die in de laatste dagen te Rome plaats hadden (ter gelegenheid van de verkiezingen voor den Gemeenteraad). Soortgelijke verklaring, voegt het blad er bij, moeten de nuntiussen bij de andere regeeringen insgelijks afgegeven hebben.

Uit Madrid wordt dan ook bericht, dat de nuntius aldaar dezelfde klacht aan den Spaanschen minister van Buitenlandsche Zaken heeft kenbaar gemaakt.

17 Aug.—De Abyssiniërs hebben de Italianen in Massowah aangevallen en doodden 250 man van de Italiaansche hulptroepen en een groot aantal officieren.

FRANKRIJK. — Onlangs werd er in de Kamer van Afgevaardigden een aanval gedaan tegen alle mannelijke kloosterorden of Congregatiën.

In het departement Côte d'Or was op grond van nog onbewezen geruchten een gerechtelijke vervolging ingesteld tegen eenige schoolbroeders van de Orde der Cistercienzen wegens handelingen in strijd met de zedelijkheid. In de liberale pers werd daar terstond partij van getrokken om alarm te slaan en een stormloop te beproeven tegen alle religieuze congregatiën of althans tegen de mannelijke: want voor de schoolzusters heeft men niet zoo op eens de noodige onderwijzeressen gereed. De radicale afgevaardigde René Lafont diende dadelijk een voorstel in tot opheffing van alle mannelijke Orden en Congregatiën en vroeg daarvoor de urgentie of dringendverklaring. De bisschop van Angers, Mgr. Freppel, protesteerde tegen dit onrechtvaardig voorstel, waarbij alle congregatiën worden verantwoordelijk gesteld voor de nog te bewijzen misslagen van enkele personen. Zeker, zegt Mgr., indien de rechtbank de thans vervolgde personen werkelijk schuldig bevindt, dan zal er niemand zijn, die hen niet als onwaardigen zal brandmerken; maar zoolang dat niet is geschied, vordert de christelijke naastenliefde, dat men zijn oordeel opschort, en in elk geval is het schromelijk onrechtvaardig alle Orden en Congregatiën of ook maar alleen die der Cistercienzen voor de schuld van enkelen aansprakelijk te stellen en hen zelfs daarvoor met opheffing der Orde te willen straffen! Ook op de scholen van leeken komen nu en dan strafbare dingen voor, maar niemand denkt er aan om deswege alle scholen te sluiten! Mgr. deed daarom een beroep op den gerechtigheidszin des ministers van Binnenlandsche Zaken en constateert dat het voorstel-Lafont niet gesteld is in het belang der zedelijkheid, maar uit *godsdiensthaat*.

Lafont hernieuwde zijn verzoek om urgent-verklaring en beweerde dat de leekenscholen boven alle aanvallen verheven zijn. — De minister-president Floquet verklaarde vervolgens dat de regeering er inderdaad ernstig over denkt, aan de geheele Orde der Cistercienzen het recht van onderwijsgeven te ontnemen, en verzocht daarom dat men het voorstel niet dringend zal verklaren, maar het liever naar de commissie voor de Vereenigingen zal verzenden. De Kamer echter besloot met 264 tegen 219 stemmen tot urgent-verklaring, waarop het voorstel als dringend naar de commissie werd verwezen.

Bij nader onderzoek is gebleken dat de beschuldigde *Broeders* noch kloosterkleed noch kloostergelofte hebben en dus geen religieuzen zijn!

Wil men een hond slaan, dan is er licht een stok te vinden.

13 Aug. — De Fransche regeering heeft besloten de Beurs van Werklieden te sluiten, omdat zij het middelpunt geworden is van samenspanning tegen de openbare rust.

— Den door den minister-president Floquet genomen maatregelen, tot onderdrukking der ongeregeldheden, die bij de begrafenis van Eudes plaats hadden, is de algemeene goedkeuring ten deel gevallen.

14 Aug. — Op den boulevard Voltaire hebben nieuwe ongeregeldheden door anarchisten plaats gegrepen, eenigen werden in hechtenis genomen.

17 Aug.— Te Lyon heeft een algemeene werkstaking van glazenmakers plaats gehad.

— Boulanger heeft een manifest

tot de kiezers van Neder-Charente gericht.

— In eene vergadering der kiezers van St. Jean d'Angeli heeft men eenige revolverschoten op Boulanger gelost. Perrin, die er de dader van is, verklaart niet op den generaal maar wel op de rustverstoorders gevuurd te hebben.

— De werkstaking der steenhouwers is afgeloopen.

— De werklieden-beurs is opnieuw geopend.

— Op de ongeregeldheden van Amiens zijn er nieuwe werkstakingen gevolgd.

— De *Temps* is in verzet gekomen tegen een artikel van de *Nordd Alg. Zeitung*, waarin beweerd wordt, dat Frankrijk den Franschen consul te Massowah zou hebben onderricht om moeilijkheden met Italië uit te lokken.

Met betrekking tot het protest van Goblet voegt hetzelfde blad er aan toe, dat, daar Italië Massowah zonder toestemming der mogendheden bezet heeft, Frankrijk in dergelijk geval op dezelfde wijze handelen zal.

ENGELAND.— Mgr. Walsh, aartsbisschop van Dublin, is in zijn diocees teruggekeerd, waar hij door de geestelijkheid plechtig ontvangen werd, welke hem een adres tot dankzegging aanbood voor hetgeen de prelaat voor de Iersche Zaak heeft gedaan.

De aartsbisschop heeft een brief van Z. H. den Paus aan de Iersche bisschoppen medegebracht. In dit belangrijk document verzekert de H. Vader, terwijl hij met al de kracht van zijn opperherderlijk gezag op de onwettigheid en de onvoorzichtigheid van de politiek wijst, welke de banier eener zoo rechtvaardige zaak door de schaduw zelfs van een zedelijke fout zou laten bevlekken, den bisschoppen, en in hen het Iersche volk, dat niemand meer dan hij de rampen gevoelt, waaronder het Iersche volk gebukt gaat. De H. Vader geeft tevens de plechtige verzekering van den ijver, waarmede hij wenscht, dat het ongelukkig land eindelijk de zegeningen van een blijvenden vrede ontvange, van een vrede, welke gegrondvest is op hetgeen alleen beschouwd kan worden als een zekere grondslag, de verkrijging van dien bloei, welken Ierland door de heldhaftige vastheid van zijn geloof door eeuwen van vervolging heen, zoo goed en zoo edel verdiend heeft.

13 Aug.— De zitting der Kamers is gesloten. De bij die gelegenheid gehouden troonrede werd zeer toegejuicht.

— De Sultan van Zanzibar stemt in om een gedeelte van zijn grondgebied af te staan, als vereffening van de jongste moeilijkheden met Engeland.

17 Aug.— O'Kelly is tot 4 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

DUITSCHLAND. — De *Kreuzzeitung* voorspelt, dat de houding van Keizer Wilhelm II tegenover de Loge de uittreding van een massa officieren uit de Loge zal veroorzaken. Men verwacht ieder oogenblik van den prins-regent van Beieren het bevel, waarbij de officieren en militaire beambten uit de Loge moeten treden.

—Het Duitsche gouvernement moet nog niet geheel met het geweer van nieuw model, dat kort geleden in het leger werd ingevoerd, voldaan zijn, want het heeft voor 300.000 Mark van een Oostenrijksch ingenieur het uitvindingsbrevet gekocht van een sluitingssysteem voor snelvurende geweren. Hierover moet de stipste geheimhouding gelast zijn.

Ook heeft men proeven genomen met een dynamiet-kanon, waartegen de sterkste vesting niet bestand is. Alom schijnt wapenvertoon het middel om de vrede te bewaren.

17 Aug.—Maarschalk von Molkte heeft zijn ontslag genomen en zal door generaal Graaf von Waldersee vervangen worden.

SPANJE.— Te Madrid had onlangs een treffend voorval plaats, dat getuigenis aflegt van het echt Katholiek geloof der Spaansche koningin-regentes.

Toen de koningin met hare twee dochters in een rijtuig aankwam, ontmoette zij een priester met het H. Sacrament. Zoodra H. M. het H. Sacrament, had bemerkt, deed zij stilhouden, stapte uit de koets en deed in hare plaats den priester instappen. Met hare beide dochtertjes aan de hand volgde zij toen het rijtuig. Eene aanzienlijke menigte, van deze schoone daad getuige, vergezelde H. M. tot aan de Kerk N. *Señora del Carmen*, waar de Koningin met hare kinderen binnentrad om een oogenblik te bidden.

Bij hare verschijning op de straat werd zij geestdriftig toegejuicht door de menigte, die haar rijtuig omringde en haar niet wilde laten vertrekken.

—De regeering heeft 500 duizend pesos voor de reparatie van de Kathedraal van Sevilla bestemd. Die som zal in den termijn van acht jaren afgelost worden. De werkzaamheden der herstelling zullen aanvangen met ingezamelde fondsen, op welker inteekeningslijst de Koningin Regentes aan het hoofd staat.

OOSTENRIJK. 14 Aug.—Eene redevoering van Salisbury besprekende, waarin de minister verzekerde dat de monarchiën van Europa arbeiden om den vrede te waarborgen, beschouwt de Weener *Presse* die uitdrukkingen als ironisch met betrekking tot Bulgarije.

V. S. VAN N.- AMERIKA. - 14 Aug.— Uit Washington wordt geseind, dat het Congres en de President van Costa Rica het contract met Nicaragua, ter vervaardiging van het kanaal, bekrachtigd hebben.

— Gisteren is Blaine te New-York aangekomen, en werd met geestdrift ontvangen.

17 Aug.—In Jacksonville heerscht de gele koorts. Ten gevolge daarvan hebben de inwoners de stad verlaten. De handel staat stil.

— De klooster van het Heilig Hart te New-York is bijna geheel door den brand vernield.

GRIEKENLAND. 17 Aug.— De Koningin is van een zoon bevallen.

VENEZUELA. 15 Aug.— Men beschouwt de revolutie als geëindigd. De president heeft algemeen amnestie verleend. Gisteren zijn al de gevangenen wegens politieke misdrijven in vrijheid gesteld.

NOTICIA.

Un Jubileo mas.

Dia Razon pasá, fiesta di Asuncion di Maria, Reverendisimo Mgr. B. Th. J. Frederiks a celebra e dia, riba cual binti-cincoe anja pasá el a bira pastoer di parokia Santa Anna.

Tantoe di parti di clero, coe Su Ilma. nos obispoe na cabez, como di particularnan, Mgr. Frederiks a ricibi toer sorto di atencion, i toer su deseo ta un: koe Dios conserva e bon pastoor ainda hopi anja mas pa su parokianonan.

Emperador di Alemania i Masonería.

Organo oficial di masonería Aleman, *Bauhütte*, ta lamenta, koe emperador Wilhelm II, na contradiccion coe tradicion bieuwnan di cas di Hohenzollern, no ta mason i koe basta é tin un "preocupacion invencible" contra e secta secretoe-ai.

No solamente toer courant catolicanan ta felicita emperador Wilhelm pa su "preocupacion", ma un di nan, *Reichsbote* ta haci e siguiente observacion fundanan-aki riba e participacion di *Bauhütte*:

"E noticia-ai lo ta ricibí coe alegria den toer círculo cristian di Alemania. Lo ke *Bauhütte* ta jama "preocupacion invensible" no ta sino consecuencia di un huicio cla. Masonería ta un mezcla di renegacion di Dios i conspiracion, di tal manera, koe ningun Cristian koe tin fe ainda, por tuma parti adén ó someté na e tiranía, koe Logie ta ejerce riba concensji di su miembronan.

"E revelacion di *Bauhütte* ta muchoe importante, considerá bao di un punto di bista particular; awor hende por explica e furia i odio di courantnan di Logie contra emperador Wilhelm II."

Na su turno *Echo der Gegenwart* di Aken ta bisa:

"Tin toer parcementoe, koe emperador Wilhelm II kier kibra e relacion tradicionalnan den cas real coe masonería....

....

"Segun nos, masonería tabata semper den su fondo mescos. Solamente koe awendia no ta posibel mas p'é warda su secretoe asina estricto manera promé. P'esai lo ke masonería tin di ridículo i di odioso a bini na luz. Masonería a perde su crédito, no solamente na bista di Cristiaunan, ma tambe na bista di radical, di socialistanan i di pueblo. Toer sabi awor koe lantera di masonería no ta nada mas koe un capa pa tapa conspiracion na favor di e pattido impio koe kier domina i koe tin su ideal politico den liberalismo.

"Pa bienestar general di pueblo Aleman no por ta sperá un resultado favorable sino for di revelacion di objeto i secretoenan di masonería."

Segun *Kreuzzeitung*, emperador Wilhelm su manera di trata pa coe Logie, ta doena ocasion pa spera koe empleado militarnan lo meste retira for di masonería.

¡ Kende sabi koe no ta na advertencia públiconan di nos Santo Padre, koe nos tin di gradicí, koe emperador di Alemania, na contradiccion coe su tata, ta bira lombá coe adversion pa e sociedad koe ta bin luz.

Laatste Berichten.

18 Augustus.

HAITI.— Ten gevolge van revolutie is Boiron Canal benoemd tot hoofd van de Uitvoerende Macht. President Salomon is per een Engelsch stoomschip naar Santiago de Cuba vertrokken, van waar hij heden morgen de reis via New York naar Frankrijk heeft voortgezet.

ADVERTENTIEN.

¡DIOS BENDIGA EL TRABAJO HONRADO!

SASTRERÍA Y ZAPATERÍA

„LA UNIÓN".

SITA EN PUNDA, CALLE DEL COMERCIO, PISO ALTO DE LA CASA

A. A. CORREA.

En este bien montado taller, establecido bajo la responsabilidad de la „UNION DE LOS COMPAÑEROS DE SAN JOSÉ" y dirigido con plena autorizacion por los hábiles maestros Señores L. M. RHODE y C. DOVAL, se encuentra siempre, por mayor y al detal, pero *al contado*, un variado y elegante surtido de materiales correspondientes al ramo de Sastrería y Zapatería, como también ropa y calzado hechos. Las recomendaciones del establecimiento son:

SUPERIORIDAD EN LOS MATERIALES.
ELEGANCIA EN EL CORTE.
PRONTITUD Y ESMERO EN EL TRABAJO.
BARATURA EN LOS PRECIOS.

UIT DE HAND TE KOOP

de navolgende EFFECTEN:

Ni. 221, 200 en 195, gelegen in de Kerkstraat, Willemstad;

Ni. 141, 147, 137 en 138, gelegen in de Jodestraat, Willemstad;

No. 236, gelegen in de Kuiperstraat, Willemstad;

Ni. 76, 76 *b* en 83, gelegen in de Breede Straat, Willemstad;

Ni. 155, 47 en 56, gelegen in de Breede Straat, Pietermaai;

Een stuk grond, gelegen in de Bakkerij-straat;

Een stuk grond No. 68, gelegen in de Dwarsstraat, Pietermaai;

De buitenplaats *Vriendenwijk* (a) *Buena Vista*;

Een RIJTUIG, zoo goed als nieuw, met HARNAS;

Een TELEFOON voor twee stations, met toebehooren, en twee ELECTRISCHE BELLEN, met *annunciator*.

Te bevragen bij

A. S. DE POOL.

Curaçao, 24 Januari 1888.

En Casa de todos los Perfumistas y Peluqueros de Francia y Estranjeros

La VELOUTINE

Polvos de Arroz especial

Por CH. FAY, Perfumista

PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ASMA NEURALGIAS

TUBOS - LAVASSEUR

De Curaçaosche Scheepvaart Maatschappij

„ASCENSION".

BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING der aandeelhouders op Zaterdag den 18 dezer, 's avonds 8 uur, in 't Hotel Sa... ter behandeling van artikel 4...

Namens het Bestuur

De Secretaris,

J. H. M. ELLIS.

Curaçao 9 Augustus 1888.

De ondergeteekende heeft de eer het publiek te berichten dat hij ... ne smederij, koper- en blikslagerij op nieuw heeft ingericht.

Zich beleefdelijk aanbevelende voor alle werkzaamheden, tot het vak behoorende, belooft hij eene prompte en billijke bediening.

Curaçao, 18 Mei 18..

H. SCHEIDELAAR

COLEGIO "STO. TOMAS"

PARA ALUMNOS INTERNOS,

BAJO LA PROTECCIÓN DEL ILMO.

OBISPO VICARIO APOSTOLICO

CURAZAO,

En este Colegio situado en punto verdaderamente higienico, se reciben alumnos de todas partes para ser instruidos, con asiduidad y tratados con cuidado paternal.

Por mas informes dirijanse los interesados á la *Direccion del Colegio "Santo Tomás," San Fu... Curazao, Antilla Holandesa.*

De Katholieke Illustratie

MET HONDERDEN KEURIGE PLATEN

verschijnt in wekelijksche en maandelijksche uitgave.

12 maandelijksche afleveringen vormen een boekdeel van 416 bladzijden in folio en ... een aangename en wetenschappelijke lectuur.

Met 1 Augustus l. l. is zij haar ... jaargang ingetreden:

Abonnementsprijs

per jaargang...... fl 3.60

franco.............. .. 6.60 Holl. Cour.

Men abonneert zich voor een geheele jaargang bij de Maatschappij

DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE,

's Hertogenbosch.

of bij haar agent

Aurelio Alvarez

(*Thesaurier der Union di San Ho...*)

IMPRENTA DE LA LIBRERIA DE A. BETHENCOURT É HIJOS